

Mórocz Lajos

Szentbék, 1931

A védés időpontja: 1988

Hadtudományi doktori értekezés címe: A katonai doktrínák változását meghatározó főbb tényezők. a Magyar Népköztársaság katonai doktrínájának fejlődése és alakulásának főbb tendenciái

Tudományos eredmények:

1. A katonai doktrína szerepének olyan értelmezése, miszerint annak a honvédelem építése és a hadseregfejlesztés minden fontos kérdésének eldöntésében meghatározó szerepet kell kapnia
2. Az USA és a NATO, a Szovjetunió és a Varsói Szerződés katonai doktrínáiból levont következtetéseket, s azok célirányos felhasználását a magyar katonai doktrína lényegének, szakaszainak megfogalmazásához. Különösen értékesek a két szövetségi rendszer katonai doktrínái összevetése során feltárt különbségek
3. Az új politikai gondolkodást tükrözik a Varsói Szerződés katonai doktrínájáról 1987 májusában kiadott dokumentum értelmezéséről írott tétel
4. A doktrinális nézetek és a Magyar Néphadsereg négy évtizedes fejlesztése közötti összefüggések kimutatása és értékelése
5. Az ország honvédelmére, a néphadsereg fejlesztésére irányuló ajánlások, különösen: a lehetséges háború jellegére a szövetségi rendszerből adódó kötelezettségeinkre; a néphadsereg fejlesztésére és felkészítésének irányaira; a Magyar Népköztársaság vonatkozásában felmerülő hadászati jellegű védelemre; valamint a párt-, állami, katonai vezetés béke, illetve háborús működésére vonatkozó nézetek

Hivatalos bírálók:

dr. *Bognár Károly* nyá. ezredes, a hadtudomány doktora,
dr. *Valki László*, állam- és jogtudomány doktora,
dr. *Kovács Jenő* altábornagy, a hadtudomány kandidátusa.

Bírálóbizottság:

Elnök: dr. *Kulcsár Kálmán* akadémikus.
Titkár: dr. *Móricz Lajos* nyá. ezredes, a hadtudomány doktora.
Tagok: dr. *Simon Sándor* altábornagy, a hadtudomány doktora,
dr. *Kende István*, a történelemtudomány doktora,
dr. *Áth Attila*, a politikatudomány doktora,
dr. *Doró György* altábornagy, a hadtudomány kandidátusa,
Tóth Tibor altábornagy.

Hadtudományi doktori értekezés tartalma:

Bevezetés

I. A katonai doktrína kialakulása és lényege

1. A katonai doktrína kialakulása és fejlődése a második világháborúig
2. A szovjet katonai doktrína kibontakozása és fejlődése 1917-től 1945-ig
3. A katonai doktrína lényege, oldalai és kapcsolata a hadtudománnyal

II. Az USA és a NATO, a Szovjetunió és a Varsói Szerződés katonai doktrínájának alakulása a második világháborútól napjainkig. a változás várható tendenciái

1. Az USA és a NATO katonai doktrínáinak lényege
 - a/ A totális háborúra való felkészülés időszaka (1945–1953)
 - b/ A „tömeges megtorlás” katonai doktrína (1953–1961)
 - c/ A „rugalmas reagálás” katonai doktrína (USA: 1961–1971-ig; a NATO: 1967-től napjainkig)
 - d/ A „reális elrettentés” amerikai katonai doktrína (1971-től 1981-ig)
 - e/ A „közvetlen szemben állás” amerikai katonai doktrína (1981-től)
2. A katonai doktrína alakulása a Szovjetunióban, illetve a Varsói Szerződésben 1945-től napjainkig
 - a/ A szovjet katonai doktrína a második világháború tapasztalatai alapján

b/ A Szovjetunió és a Varsói Szerződés katonai doktrínája a nukleáris háború követelményeinek megfelelően 1955-től 1985-ig

c/ Törekvés a Varsói Szerződésben az „ésszerű elegendőség” elvére épülő katonai doktrína kimunkálására 1986-tól, az SzKP XXVII. kongresszusa után

III. A honvédelem és a Magyar Néphadsereg fejlődésének főbb jellemzői a honvédelmi politika, illetve a katonai doktrína változásaival összefüggésben

1. Szembefordulása fasizmussal. A békeszerződés határozványai az új hadsereg létrehozásával kapcsolatban

2. A szocialista típusú hadsereg létrehozása. Az új nemzeti katonai doktrína kialakulása (1948-1956)

3. A néphadsereg újjászervezése. A Magyar Népköztársaság katonai doktrínájának alakulása az ellenforradalom leverése után, a 60-as évek végéig

4. Az intenzív módszerek előtérbe kerülése a néphadsereg fejlesztésében.

A Magyar Népköztársaság katonai doktrínája a 70-es és 80-as években (a VSzT PTT 1987. májusi üléséig)

IV. Következtetések és ajánlások a Magyar Népköztársaság katonai doktrínája további alakulását befolyásoló főbb kérdésekben

1. A katonai doktrínát befolyásoló tényezők várható alakulása az ezredfordulóig

2. Milyen szövetségi rendszerben kell a háború elkerülésére, illetve megvívására felkészülnünk?

3. Milyen háborúra kell felkészülni a VSz tagállamainak, ezen belül hazánknak?

4. Katonaföldrajzi helyzetünk szempontjából honnan fenyeget bennünket veszély?

5. Milyen hadsereggel kell rendelkezni a Magyar Népköztársaságnak az ország függetlenségének biztosítása és a szövetségi kötelezettségek teljesítése érdekében?

6. Milyen főbb elveket kell figyelembe venni a néphadsereg anyagi-technikai fejlesztésének tervezésénél?

7. Hogyan készítsük fel az országot és a fegyveres erőket a lehetséges háború megvívására?

8. Hogyan kezeljük a honvédelem ügyét a vezetés oldaláról békében és háborúban?

Befejezés

Mellékletek

Jegyzetek, hivatkozások

A téma kutatása során feldolgozott szakirodalom jegyzéke